EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 30.5.2011
COM(2011) 284 konč.

POROČILO KOMISIJE SVETU

Sedmo poročilo o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 866/2004 z dne 29. aprila 2004 in razmerah, ki izvirajo iz njene uporabe – ki zajema obdobje od 1. maja do decembra 2010

{SEC(2011) 596 konč.}

POROČILO KOMISIJE SVETU

Sedmo poročilo o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 866/2004 z dne 29. aprila 2004 in razmerah, ki izvirajo iz njene uporabe – ki zajema obdobje od 1. maja do decembra 2010

UVOD

Uredba Sveta (ES) št. 866/2004 o režimu na podlagi člena 2 Protokola 10 k Aktu o pristopu[1] (v nadaljevanju: Uredba o zeleni črti) je začela veljati 1. maja 2004. V njej so določeni pogoji, pod katerimi se določbe zakonodaje EU uporabljajo za prehod oseb, blaga in storitev prek zelene črte med območji Republike Ciper, v katerih vlada ne izvaja dejanskega nadzora in tistimi območji, v katerih ga izvaja. Za zagotovitev učinkovitosti teh pravil se je področje njihove uporabe razširilo na mejo med zgoraj navedenimi območji in območjem vzhodne suverene cone Združenega kraljestva (ESBA)[2].

Običajno obdobje poročanja v prejšnjih letih je zajemalo obdobje od 1. maja tekočega leta do 30. aprila naslednjega leta. Iz praktičnih razlogov je bilo odločeno, da se obdobje poročanja uskladi s koledarskim letom (med drugim za uporabo letnih statističnih podatkov). To poročilo torej zajema obdobje od 1. maja 2010 do 31. decembra 2010 namesto od 1. maja 2010 do 30. aprila 2011. Za primerjavo so bili uporabljeni prejšnji podatki iz obdobja od 1. maja 2009 do 31. decembra 2009.

Komisija v obdobju poročanja ni predlagala nobenih sprememb Uredbe in ni sprejela nobenih novih sklepov o izvedbenih ukrepih.

Vodilne osebe obeh skupnosti so s sodelovanjem komisarja Füleja in predstavnikov ZN 14. oktobra 2010 odprle nov mejni prehod med krajema Kato Pyrgos in Karavostasi[3] (znan tudi kot mejni prehod Limnitis/Yesilirmak). Prispevek EU k posodobitvi ceste med tema vasema je znašal 2,5 milijona EUR.

Kar zadeva izvajanje Uredbe, Komisija ohranja konstruktiven dialog na delovni ravni z zadevnimi organi Republike Ciper in upravo suverenih con.

1. PREČKANJE OSEB

1.1. Prečkanje na uradnih mejnih prehodih

V Uredbi je določen trden pravni okvir za prosto gibanje ciprskih državljanov, drugih državljanov EU in državljanov tretjih držav, ki prečkajo zeleno črto (v nadaljnjem besedilu: črta) na uradnih mejnih prehodih. Število ciprskih Grkov in ciprskih Turkov, ki prečkajo mejo, je nekoliko upadlo, vendar ostaja podobno, kot je bilo ugotovljeno v prejšnjih

---

1 UL L 161, 30.4.2004, str. 128. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 587/2008 (UL L 163, 24.6.2008, str. 1) – znana kot Uredba o zeleni črti.

2 Glej tretjo uvodno izjavo v Uredbi o zeleni črti.

3 Mejni prehodi, kot so navedeni v Prilogi 1 k Uredbi o zeleni črti.

obdobjih poročanja. Glede na podatke republike Ciper je v obdobju poročanja z območij pod vladnim nadzorom na severni del Cipra vstopilo 415 155 (prejšnje leto: 489 487) ciprskih Grkov s 120 673 vozili (prejšnje leto: 126 029), s severnega dela Cipra na območja pod vladnim nadzorom pa 738 337 ciprskih Turkov (prejšnje leto: 825 824) z 254 070 vozili (prejšnje leto: 300 132)[4]

Vendar se je število neciprskih državljanov EU in državljanov tretjih držav, ki so prečkali mejo, zmanjšalo za 56 %, kar je velika sprememba v primerjavi s številom v prejšnjem poročilu. Glede na podatke policije Republike Ciper (v nadaljnjem besedilu: CYPOL) je v obdobju poročanja mejo prečkalo nadaljnjih 449 861 državljanov EU, ki niso Ciprčani, in državljanov tretjih držav (prejšnje leto 1 014 275). 68 % teh oseb (tj. 303 820 oseb) je mejo prečkalo na mejnem prehodu za pešce na ulici Ledra, ki so ga odprli aprila 2008. Ta mejni prehod v obdobju poročanja še vedno prečka velika večina oseb, ki niso ciprske narodnosti (v glavnem turisti).

Toda med zgoraj navedene podatke CYPOL-a niso zajeti podatki o osebah in vozilih, ki so s severnega dela Cipra na območje suverenih con vstopili prek mejnih prehodov *Pergamos* in *Strovilia*[5]. Uprava območja suverenih con podrobnih statističnih podatkov o teh dveh mejnih prehodih ne hrani. Po ocenah uprave suverenih con, ki temeljijo na podatkih ciprskih Turkov, naj bi na severni del Cipra vstopilo 66 000 ciprskih Grkov, na območje suverenih con pa 416 000 ciprskih Turkov. Nobenih podatkov ni o tem, ali so ti ciprski Turki z območja suverene cone potovali naprej na območja pod vladnim nadzorom.

Število uslužbencev CYPOL-a, ki delajo neposredno na mejnih prehodih, se je iz 67 v letu 2008 zmanjšalo na 63 v letu 2009 in na 59 v letu 2010. Zaradi odprtja novega mejnega prehoda Limnitis (14. 10. 2010) je to število naraslo na 73. Kar zadeva dnevno prečkanje meje, večjih incidentov ni bilo.

1.2. Nezakonite migracije prek zelene črte in azil

Po podatkih CYPOL-a se je od maja do decembra 2010 nezakonita migracija prek zelene črte s severnega dela Cipra na območja pod vladnim nadzorom zmanjšala. V teh osmih mesecih je bilo 1 196 nezakonitih migrantov prijetih na območjih pod vladnim nadzorom (to število ne zajema migrantov, katerim ni bil dovoljen prehod čez mejne prehode na zeleni črti). V prejšnjem 12-mesečnem obdobju poročanja je bilo prijetih 2 546 nezakonitih priseljencev[6]. Na območja pod vladnim nadzorom ni neposredno vstopil noben nezakoniti priseljenec, 13 oseb pa je vstopilo prek območja vzhodne suverene cone, tako je skupno število prijetih nezakonitih priseljencev 1 209. CYPOL je kot verjeten razlog navedel manjše možnosti zaposlovanja zaradi upočasnitve gospodarske rasti na Cipru. Večina prijetih nezakonitih priseljencev je bila med drugim iz Sirije, okupiranega palestinskega ozemlja in Irana (Priloga VIII). Nezakoniti priseljenci so ponavadi prijeti med kontrolami vzdolž zelene črte in na letališčih, ko skušajo zapustiti Ciper. Istovetnost državljanov tretjih držav, ki prosijo za mednarodno zaščito, se praviloma ugotavlja na policijskih postajah, ko zaprosijo za azil.

Ocena CYPOL-a glede vstopne poti nezakonitih priseljencev na območja pod vladnim nadzorom se izvaja na podlagi istih meril kot prejšnja leta, v glavnem s pomočjo dokumentov

---

4 Organi Republike Ciper ne vodijo evidence o vračanju ciprskih Grkov na območja pod vladnim nadzorom ali o vračanju ciprskih Turkov na severni del Cipra (glej Prilogo VII).

5 V Uredbi o zeleni črti niso določene obveznosti poročanja za ta promet.

6 Za osemmesečno obdobje od maja do decembra 2009 ni bilo na voljo nobenih podatkov.

(vizumi, žigi za vstop oziroma izstop iz Turčije ali „viza“ oziroma „dovoljenje za bivanje“ „Turške republike Severni Ciper“ (TRSC) v potnih listih), izjav priseljencev, pa tudi drugih dokazov, kot na primer, da oseba nima nobenih osebnih dokumentov ali ima pri sebi časopis ciprskih Turkov ali turške bankovce.

V Republiki Ciper je za azil zaprosilo 617 oseb (kar je 59,6 % priseljencev). Z azilnimi postopki, določenimi v prejšnjem obdobju poročanja, se je proces s šestih skrajšal na tri mesece. Toda status begunca ni bil priznan nobeni osebi, ki je na območja pod vladnim nadzorom vstopila v obdobju poročanja[7].

Večina nezakonitih migrantov na območja pod vladnim nadzorom pride prek Turčije in severnega dela Cipra. CYPOL je poročal tudi o priseljencih, ki v Republiko Ciper nezakonito prihajajo na ribiških in hitrih motornih čolnih in se ponavadi izkrcajo na odprtih obalnih območjih severno od kraja Famagusta.

Trajektna povezava med Latakio (Sirija) in Famagusto je bila neredna, in sicer 14-krat od 7. junija do 16. septembra 2010. V tem obdobju je približno 491 oseb (od tega večina sirskih državljanov) uporabila to povezavo za prihod na severni del Cipra. Organi Republike Ciper sumijo, da so se za to pot odločili številni nezakoniti priseljenci. Organi še naprej pozivajo sirsko vlado, naj ukine to trajektno povezavo, saj je Republika Ciper odredila zaprtje pristanišča Famagusta.

O osebah, ki so bile poslane nazaj z mejnih prehodov, ni podrobnih podatkov.

Na ravni policije oziroma urada za priseljevanje med Republiko Ciper in Skupnostjo ciprskih Turkov ni nobenega neposrednega sodelovanja. Toda predstavniki obeh skupnosti se srečujejo v okviru skupnega tehničnega odbora za kriminal in kazenske zadeve, ki deluje pod okriljem ZN, ter ima sedež v varovalnem pasu na bivšem letališču v Nikoziji. Tehnični odbor za kriminal in kazenske zadeve je eden od sedmih specializiranih odborov, ki so bili ob podpori ZN vzpostavljeni za krepitev zaupanja med obema skupnostima, , in je neposreden rezultat sporazuma, sklenjenega med ciprskima voditeljema 21. maja 2008. Je mehanizem za izmenjavo informacij in za skupne pobude pri obravnavi kriminalnih in kazenskih zadev.

CYPOL je sodelovanje z drugimi ustreznimi vladnimi oddelki in upravo suverenih con označil kot zelo dobro.

Območje Vzhodne suverene cone

Na splošno se je nezakonito priseljevanje prek območja Vzhodne suverene cone v obdobju poročanja zmanjšalo. Uslužbenci na območju suverene cone ocenjujejo, da je sodelovanje med Republiko Ciper ter carino in uradom za priseljevanje suverenih con odlično. V obdobju poročanja 953 osebam ni bil dovoljen prehod meje. Večina teh oseb so turški državljani, ki prebivajo na območjih, ki niso pod vladnim nadzorom. Ostali tujci pa so bili turisti iz Kanade, Ukrajine, ZDA, Avstralije, Rusije, Irana in Jordanije, ki so vstopili prek severnega dela Cipra. Te osebe so bile za izpolnitev zahtev vstopa v Republiko Ciper napotene na mejni prehod „Agios Dometios“ v Nikoziji[8].

---

[7] Več osebam, ki so na območja pod vladnim nadzorom vstopile v prejšnjem obdobju poročanja, je bil status begunca priznan v sedanjem obdobju poročanja.

[8] Med drugim: Turčija: 721, Kanada: 51, Ukrajina: 24, ZDA: 23, Avstralija: 12, Rusija: 10, Iran: 7, Jordanija: 7.

Na območju Vzhodne suverene cone je bilo prijetih skupaj 13 nezakonitih priseljencev[9], od tega jih je osem zakonito vstopilo na območja pod vladnim nadzorom, a so tam ostali tudi po preteku vizumov. Ostalih 5 je na otok prišlo v severnem delu Cipra in so mejo prečkali nezakonito.

Za boj proti nezakonitemu priseljevanju je policija suverenih con zunaj mejnih prehodov izvajala občasne patrulje na osnovi analize tveganja in na podlagi obveščevalnih podatkov. Te patrulje so se dopolnjevale s patruljami carine suverenih con in vojske.

Zlasti težko je nadzirati več „neuradnih mejnih prehodov“ v vasi *Pergamos* ali v njeni okolici (vas leži delno v suvereni coni in delno v severnem delu Cipra), ki jih še vedno uporabljajo tamkajšnji prebivalci in kmetje. Kot je bilo že navedeno v prejšnjih poročilih o zeleni črti, ti „neuradni mejni prehodi“ še vedno vzbujajo skrb. Suverena cona mora to zadevo nujno obravnavati v skladu z zahtevami iz člena 5(2) Protokola št. 3 k Aktu o pristopu iz leta 2003[10].

2. PRETOK BLAGA

2.1. Vrednost trgovine

V skladu s členom 8 Uredbe Komisije (ES) št. 1480/2004[11], so gospodarska zbornica skupnosti ciprskih Turkov (v nadaljnjem besedilu: TCCoC) in organi Republike Ciper mesečno poročali o vrsti, količini in vrednosti blaga, za katerega je bila izdana spremna dokumentacija. V obe poročili je vključeno blago, ki je na območja pod vladnim nadzorom vstopilo prek mejnih prehodov *Pergamos* in *Strovilia*, ki sta v pristojnosti uprave suverenih con.

Po podatkih GZSCT je skupna vrednost blaga, za katerega je bila v obdobju poročanja izdana spremna dokumentacija, znašala 5 312 798 EUR, medtem ko je vrednost blaga, s katerim se je dejansko trgovalo, znašala 4 503 793 EUR[12].

Glede na poročila organov Republike Ciper se je skupna vrednost blaga, ki je dejansko prečkalo zeleno črto, zmanjšala za 1,5 %, in sicer s 3 920 930 v prejšnjem obdobju na 3 861 834[13], predvsem zaradi skoraj popolnega upada trgovine s krompirjem. V prejšnjih obdobjih poročanja od leta 2007 je bil krompir največji posamezni pridelek v trgovanju prek zelene črte (do 30 % celotnega trgovanja). Vendar je bila zaradi zelo vlažnega vremena spomladi 2010 in nerazpoložljivosti certificiranega semenskega krompirja za drugi izkop novembra prodana manjša pošiljka krompirja (166 320 EUR). Zato je trgovanje s krompirjem v tem obdobju poročanja znašalo le 4 % skupnega trgovanja.

Čeprav Uredba o zeleni črti tega ne zajema, se lahko omeni, da se je trgovina iz območij pod vladnim nadzorom v severni del Cipra po podatkih ciprske gospodarske in industrijske zbornice v obdobju poročanja v enakem obdobju leta 2009 znatno povečala (s 408 414 EUR) na 728 578 EUR. Trgovina iz območij pod vladnim nadzorom v severni del Cipra tako pomeni 19 % trgovanja v obratni smeri (10 % v prejšnjem obdobju poročanja).

---

9 Kitajska: 3, Nigerija: 3, Indija: 2, Pakistan: 1, Bangladeš: 1, Nepal: 1, Iran: 1, Turčija: 1

10 UL L 236, 23.9.2003, str. 940.

11 Uredba Komisije (ES) št. 1480/2004 z dne 10. avgusta 2004, UL L 272, 20.8.2004, str. 3.

12 Glej priloge I, II in III tega poročila.

13 0,06 % skupnega uvoza Republike Ciper (6,461 mio. EUR v letu 2010, vir: *ciprski statistični urad*).

Skupnost ciprskih Turkov še naprej uporablja trgovinski režim, ki načeloma izraža omejitve, določene v Uredbi o zeleni črti. Toda ta režim se ne izvaja zmeraj dosledno, kar otežuje oblikovanje trajnostnih trgovinskih odnosov. Skupnost ciprskih Turkov kot glavni razlog javno navaja zaščito lokalnih podjetij.

2.2. Vrste blaga

Izdelki iz kamna, kot so marmor, opeka in kamen ter sveže ribe in gradbeni materiali so bili blago, s katerim se je od maja 2010 do decembra 2010 najbolj trgovalo[14].

96 % celotnega trgovanja prek zelene črte je bilo trgovanje znotraj otoka. Preostali 4 % so bili prodani v Združeno kraljestvo v obliki odpadnih kovin (baker, aluminij, jeklo) v vrednosti 17 693 EUR ter v Indijo v obliki odpadnega jekla v tržni vrednosti 123 788 EUR. Zaradi teh transakcij je bilo treba vključiti družbo s sedežem na območjih pod vladnim nadzorom, da so se opravile transakcije znotraj EU in formalnosti za izvoz v tretjo državo.

2.3. Nepravilnosti

V obdobju poročanja so organi Republike Ciper zabeležili 9 primerov nepravilnosti s skupno tržno vrednostjo 15 900 EUR. Zadevno blago iz različnih upravnih razlogov ne bi smelo prečkati zelene črte (količina in vrsta blaga nista bili v skladu z dokumentacijo ali je dokumentacija manjkala).

V dveh primerih je bila ugotovljena znatna količina pesticidov v zelenjavi, ki naj bi bila prodana prek zelene črte. Evropska komisija je GZSCT takoj obvestila o teh incidentih. Po navedbah slednje bodo sprejeti ukrepi, da se jih v bodoče prepreči.

2.4. Obstoječe ovire in težave pri pretoku blaga

Težave pri trgovini prek zelene črte še vedno obstajajo. Kot je bilo navedeno v prejšnjem poročilu, vprašanje tovornjakov ciprskih Turkov, ki prehajajo v območje pod vladnim nadzorom, še ni zadovoljivo rešeno. Po mnenju Komisije bi sprostitev prometa gospodarskih vozil ciprskih Turkov prispevala k gospodarskemu razvoju skupnosti ciprskih Turkov. Organi Republike Ciper so med drugim izrazili zaskrbljenost glede varnosti na cestah, vendar so hkrati izrazili željo po sodelovanju s Komisijo, da bi se našla ustrezna rešitev.

Tudi glede druge trgovine ni mogoče poročati o napredku. Trgovci iz skupnosti ciprskih Turkov so tako kot v prejšnjih letih še naprej poročali o težavah pri oskrbovanju trgovin z zalogami ter oglaševanju svojih proizvodov in storitev v tisku na območjih pod vladnim nadzorom. Te težave kažejo, da je med ciprskimi Grki precej razširjen odpor do kupovanja izdelkov blagovnih znamk ciprskih Turkov ter kot tak še naprej pomeni psihološko oviro pri trgovanju. Vendar je trgovanje med tema skupnostima, če ne upoštevamo trgovanja prek zelene črte, pogosto večje, toda za obdobje poročanja ni bilo na voljo zanesljivih podatkov. Tihotapljenje blaga prek zelene črte se je zmanjšalo, a je še vedno zelo razširjeno, kar se pojasnjuje z geografskimi značilnostmi črte, ki je vzdolž celotne dolžine primerna za nezakonite dejavnosti. Kontrola se izvaja na območjih blizu zelene črte, da se rešujejo v glavnem sezonske težave, kot je prevoz divjačine / prosto živečih ptic ali pirotehničnih sredstev (tudi prek območja Vzhodne suverene cone) na območja pod vladnim nadzorom. Med drugimi zaseženimi predmeti so cigarete, alkohol, komercialne količine svežih rib in

[14] Glej prilogi IV in V tega poročila.

polžev ter ponarejeni tekstilni izdelki. Vendar se je po navedbah organov Republike Ciper obseg tihotapljenja zmanjšal zaradi manjše razlike v cenah. Patrulje CYPOL-a in Vzhodne suverene cone vzdolž zelene črte imajo dvojni namen: preprečevanje tihotapljenja in nadzor nezakonitega priseljevanja. Leta 2008 je bilo okrajnim sodiščem predloženih 12 kazenskih zadev v zvezi s tihotapljenjem, leta 2009 le 11, leta 2010 (v sedanjem obdobju poročanja) pa 9. Podatki kažejo, da je tihotapljenje naraslo decembra 2010, ko so cene cigaret na območju pod vladnim nadzorom narasle za 0,50 EUR.

Večina takega blaga je bila odkrita na uradnih mejnih prehodih: Pyla, suverene cone, varovalni pas blizu krajev Zodia in Potamia.

Uprava suverenih con spremlja in beleži količine gradbenih materialov, rib, cigaret itd. v okviru tradicionalne dostave blaga skupnosti ciprskih Turkov v vasi Pyla, ki se nahaja v varovalnem pasu (člen 4(10) Uredbe o zeleni črti).

2.5. Olajšanje trgovine

Komisija skuša še naprej poiskati načine za spodbujanje trgovanja prek zelene črte. Sklep Komisije, s katerim bi bila odpravljena prepoved iz Uredbe o zeleni črti, da se dovoli trgovanje z dodatnimi novimi kmetijskimi proizvodi, predvsem z mlečnimi izdelki (mleko in sir, jogurt, sirotka), bi bilo mogoče predvideti le, če so izpolnjeni nujni pogoji iz priporočil ocenjevalnih misij, ki jih opravijo neodvisni strokovnjaki. Drugi proizvodi, za katere je gospodarska zbornica skupnosti ciprskih Turkov pokazala zanimanje, so granatna jabolka, ribe iz ribogojnic in polži.

Komisija je v obdobju poročanja tudi začela postopek sprememb izvedbenih pravil[15] Uredbe o zeleni črti, da bi odpravila obveznost, po kateri je treba krompir pridelati neposredno iz certificiranega semenskega krompirja. To bi omogočilo trgovanje s krompirjem, pridelanim iz semenskega krompirja, shranjenega na kmetijah, ki je bil pridelan neposredno iz overjenega semenskega krompirja pod nadzorom neodvisnih fitosanitarnih izvedencev, ki jih imenuje Komisija, da potrdijo ustreznost porekla in zdravstvenega stanja krompirja.

3. SKLEPNA UGOTOVITEV

Kot je bilo navedeno že v prejšnjih poročilih, je nadzor zelene črte na uradnih mejnih prehodih zadovoljiv. V obdobju poročanja število prijetih nezakonitih priseljencev očitno potrjuje trend padanja nezakonitega priseljevanja, vendar nezakonito prečkanje državljanov tretjih držav ostaja zaskrbljujoče. Po ocenah Komisije bi bila dodatna okrepitev nadzora zelene črte med mejnimi prehodi, ki ga izvajata Republika Ciper in uprava suverenih con, velika pomoč pri reševanju problema nezakonitih migracij. Vendar se Republika Ciper še vedno trudi, da ne bi bili sprejeti kakršni koli ukrepi, ki bi lahko zeleni črti dali podobo zunanje meje.

Neuradni mejni prehodi na območjih suverene cone še vedno vzbujajo skrb. Kot je bilo že poudarjeno v prejšnjih poročilih, mora uprava suverene cone to zadevo nujno obravnavati.

V sedanjem obdobju poročanja je obseg trgovine prek zelene črte nekoliko upadel že drugič zapovrstjo od začetka veljavnosti Uredbe o zeleni črti leta 2004 (in sicer za 1,5 %, v

[15] Člen 3(1) Uredbe Komisije (ES) 1480/2004 z dne 10. avgusta 2004.

primerjavi z enakim obdobjem lani s 3 920 930 EUR na 3 861 834 EUR), ker splošna gospodarska kriza še vedno vpliva na gospodarstvo Cipra. Drugi razlog za to zmanjšanje je upad trgovine s krompirjem. Razen trgovine s krompirjem je bilo trgovanje prek zelene črte stabilno. Največ se je trgovalo z naslednjimi proizvodi: izdelki iz kamna, sveže ribe in gradbeni material. Celotni obseg trgovanja prek zelene črte je še vedno omejen, delno zaradi omejenega področja uporabe Uredbe o zeleni črti.

V obdobju poročanja še vedno obstajajo nekatere ovire za trgovanje. Gospodarska vozila ciprskih Turkov ter zlasti tovornjaki nad 7,5 tone nosilnosti in avtobusi, se lahko prosto gibajo po celotnem otoku le, če so vozniška dovoljenja in potrdila o opravljenem tehničnem pregledu pridobili na območju pod vladnim nadzorom. Glede drugih netarifnih ovir pri trgovanju ni mogoče poročati o nadaljnjem napredku.

Zdi se tudi, da se je tihotapljenje blaga prek zelene črte zmanjšalo, a je še vedno dokaj razširjeno.

Splošni sklep je, da Uredba o zeleni črti še naprej zagotavlja delujočo osnovo za prehod oseb in blaga na območja pod vladnim nadzorom Republike Ciper in z njih. Komisija bo še naprej spremljala izvajanje te uredbe.